

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده حسابداری و مدیریت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی

گرایش بازاریابی

عنوان

تاثیر نیروهای رقابتی مختلف بر فرآیند مدیریت استراتژیک در شرکتهای کوچک و متوسط

استاد راهنما

دکتر مهدی حقیقی کفایش

استاد مشاور

دکتر حسن قاسمی

استاد داور

دکتر نادر مظلومی

نگارنده

شیما میرزایی

تیرماه ۱۳۸۹

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده حسابداری و مدیریت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی

گرایش بازاریابی

عنوان

تاثیر نیروهای رقابتی مختلف بر فرآیند مدیریت استراتژیک در شرکتهای کوچک و متوسط

استاد راهنما

دکتر مهدی حقیقی کفایش

استاد مشاور

دکتر حسن قاسمی

استاد داور

دکتر نادر مظلومی

نگارنده

شیما میرزایی

تیرماه ۱۳۸۹

بسمه تعالی

شماره : دانشگاه علامه طباطبائی
تاریخ : دانشکده حسابداری و مدیریت
پیوست:

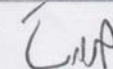

صور تجلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی

با تائیدات خداوند متعال پایان نامه خانم شیما میرزایی دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت بازرگانی گرایش بازاریابی تحت عنوان : تاثیر نیروهای رقابتی مختلف بر فرایند مدیریت استراتژیک در شرکتهای کوچک و متوسط

که به راهنمایی آقای دکتر حقیقی مورخه ۸۹/۴/۲۹ با حضور اعضای هیات داوران برگزار گردید

نمره پایان نامه از ۱۸	
نمره مقاله	تهیه و ارائه مقاله ۱ نمره
	تائید مقاله توسط استاد داور ۰/۵
	چاپ مقاله ارائه شده ۰/۵
نمره نهایی	باعدد: ۱۹,۲۵ بأحروف: نوزده و بیست و پنج مسم

اعضاء هیات داوران:

امضاء	نام و نام خانوادگی	سمت
	جناب آقای دکتر حقیقی	استاد راهنما
	جناب آقای دکتر قاسمی	استاد مشاور
	جناب آقای دکتر مظلومی	استاد داور و نماینده تحصیلات تکمیلی

نمره ۱۲ تا ۱۳/۹۹ قابل قبول
نمره ۰ تا ۱۱/۹۹ غیر قابل قبول

نمره ۱۸ تا ۲۰ عالی
نمره ۱۶ تا ۱۷/۹۹ بسیار خوب
نمره ۱۴ تا ۱۵/۹۹ خوب

تقدیم بہ

امیدہمی جاودان زندگانی ام؛

..... پدر و مادر عزیزم.

تقدیر و تشکر

حمد و سپاس پروردگاری را که یادش برایم آرامش بخش است و دگرگرم کننده، آرامش و دگرگرمی که با آن توانستم مسیری که آغاز کرده ام را به پایان برسانم. اکنون که به یاری اساتید ارجمند و دوستان مهربانم این تحقیق به پایان رسیده است، وظیفه‌ی خود می‌دانم تا از تمامی کسانی که در این تحقیق من را یاری نموده اند سپاسگزاری نمایم:

استادگرامی جناب آقای دکتر حقیقی کفاش که با صبر و بردباری راهنمایی این پایان نامه را به عهده گرفتند و نه تنها در مراحل مختلف این تحقیق من را صمیمانه هدایت نمودند، بلکه در طول دوره کارشناسی ارشد نیز راهنمایی‌های خود را از من دریغ ننمودند.

استاد ارجمند جناب آقای دکتر قاسمی که به عنوان استاد مشاور در طول انجام این تحقیق از راهنمودهای ارزشمند ایشان استفاده نمودم.

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر مظلومی که زحمات داور این پایان نامه را متقبل شدند و با ارائه پیشنهادات سازنده موجب غنای علمی این تحقیق شدند.

دوستان عزیزم به خصوص خانم پروین جلیلی و خانم اکرم گلگوری که خالصانه مراد پیشبرد این تحقیق یاری رسانند.

و در پایان از سازمان شرک‌های صنعتی استان تهران که انجام این پژوهش را مورد حمایت قرار دادند تشکر و قدردانی می‌کنم.

چکیده

با توجه به نقش مهمی که شرکت‌های کوچک و متوسط در توسعه‌ی صنعتی و اقتصادی ایران دارند، پرداختن به مسایل مرتبط با این شرکت‌ها در محیط‌های پرتلاطم امروز بیش از پیش دارای اهمیت می‌باشد. توجه به فرایند مدیریت استراتژیک برای مقابله با اثرات ناگهانی محیطی یا به عبارتی داشتن رویکرد استراتژیک به کسب و کارهای کوچک کمک می‌کند تا شایستگی‌های خود را در محیط متلاطم افزایش دهند. شدت رقابت در هر صنعتی به عنوان محیط نزدیک، عاملی اثرگذار بر عملکرد شرکت‌های فعال در آن صنعت است. بر این اساس هدف از تحقیق حاضر " بررسی تاثیر نیروهای رقابت پورتر بر فرایند مدیریت استراتژیک در شرکت‌های کوچک و متوسط" است. متغیرهای تحقیق عبارتند از برآیند پنج نیروی رقابتی پورتر که به عنوان متغیر مستقل و اثرگذار و فرایند مدیریت استراتژیک و اجزای تشکیل دهنده آن، که به عنوان متغیرهای وابسته در نظر گرفته شده‌اند. روش تحقیق، کاربردی و از نوع علی-تطبیقی بوده و جامعه آماری متشکل از مدیران رده‌های مختلف شرکت‌های کوچک و متوسط واقع در شش شهرک صنعتی استان تهران که شامل شرکت‌های فعال در سه صنعت مواد غذایی، فلزات و شیمیایی می‌باشد بوده که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای دومرحله‌ای، ابتدا سه خوشه به طور تصادفی انتخاب و با تعیین حجم نمونه (۱۱۱ شرکت) پرسشنامه‌ها میان مدیران این ۱۱۱ شرکت توزیع گردید که تعدادی از این پرسشنامه‌ها در همان محل و تعدادی نیز از دفاتر واقع در تهران جمع‌آوری شد.

داده‌های بدست آمده پس از بررسی توصیفی جمعیت شناختی پاسخگویان و اطلاعاتی در مورد شرکت‌های مورد نمونه با استفاده از آزمون‌های آماری از جمله آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها، تحلیل عاملی، آزمون همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه خطی میان متغیرها، تحلیل رگرسیون خطی و غیرخطی جهت برآزش مدل مناسب میان متغیرها مورد بررسی قرار گرفته است. ضریب تعیین حاصل از مدل‌های رگرسیونی، درصد میزان تغییرپذیری متغیرهای وابسته توسط متغیرهای مستقل را مشخص می‌کند. نتایج تحقیق میان ۱۱۱ شرکت مورد بررسی نشان داد که از میان اجزای فرایند مدیریت استراتژیک، تغییرپذیری توجه به تحلیل محیط (داخلی و خارجی) و تدوین استراتژی، توسط نیروهای رقابت صنعت قابل توضیح می‌باشد. نتایج تحقیق به تفکیک صنایع، تنها نشان از تاثیر شدت نیروهای رقابت در صنعت فلزات بر کل فرایند مدیریت استراتژیک دارد، البته این موضوع نشان‌دهنده آن نیست که در این صنعت به تمام اجزای فرایند از جمله اجرا و کنترل توجه کامل شده است، بلکه تنها به علت بالا بودن نسبی میزان همبستگی روابط خطی و غیرخطی توجه به تحلیل محیطی و شدت نیروهای رقابت صنعت و از طرف دیگر تدوین و شدت نیروهای رقابت صنعت می‌باشد. همچنین با توجه به متفاوت بودن شدت نیروهای رقابت پورتر در سه صنعت مورد بررسی و روابطی که در هر صنعت حاصل شده (مقایسه بین صنایع)، مشخص شد که بعضا شدت نیروی رقابت اگر چه در داخل هر صنعت بر فرایند مدیریت استراتژیک شرکت‌ها تاثیر گذار است، اما در مقایسه بین صنایع نمی‌توان نتیجه گرفت در صنعتی که شدت نیروهای رقابت پورتر بیشتر است توجه به فرایند مدیریت استراتژیک هم بیشتر شده است.

فہرست مطالب

فصل اول: کلیات تحقیق

شماره صفحه

۱-۱	مقدمه	۱
۱-۲	بیان مساله	۲
۱-۳	ضرورت و اهمیت تحقیق	۳
۱-۴	اهداف تحقیق	۴
۱-۵	سوال اصلی تحقیق	۴
۱-۶	فرضیات تحقیق	۴
۱-۷	متغیرهای تحقیق	۵
۱-۸	روش‌شناسی تحقیق	۵
۱-۸-۱	جامعه آماری تحقیق	۵
۱-۸-۲	ابزار جمع‌آوری داده‌ها	۵
۱-۸-۳	روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها	۵
۱-۹	روش ارزیابی و تجزیه و تحلیل داده‌ها	۶
۱-۹-۱	مقیاس‌های مورد استفاده در پرسشنامه	۶
۱-۹-۲	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها	۶
۱-۱۰	قلمرو تحقیق	۶
۱-۱۱	واژگان کلیدی	۷
۱-۱۲	مدل نظری تحقیق	10

فصل دوم: مروری بر ادبیات موضوع

۲-۱	مقدمه	11
۲-۱-۱	پیشینه موضوع تحقیق	12
۲-۱-۱-۱	تحقیقات انجام شده در ارتباط با شرکتهای کوچک و متوسط در ایران و جهان	12
۲-۱-۱-۲	تحقیقات انجام شده در ارتباط با مدیریت استراتژیک و نیروهای رقابت صنعت	18
۲-۲	مبانی نظری تحقیق	2۱
۲-۲-۱	معرفی صنایع کوچک و متوسط	2۱
۲-۲-۱-۱	مشارکت بنگاه‌های کوچک و متوسط در توسعه اقتصادی	۲۴
۲-۲-۱-۲	معایب صنایع کوچک و متوسط	۲۷
۲-۲-۱-۳	اهمیت و تاثیر صنایع کوچک و متوسط	28
۲-۲-۱-۴	وضعیت بنگاه‌های کوچک و متوسط در ایران	30
۲-۲-۱-۴-۱	تعریف بنگاه‌های کوچک و متوسط	30

31	۲-۱-۴-۲ موانع توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط در ایران
35	۲-۲-۱-۵ ورشکستگی کسب و کارهای کوچک
36	۲-۲-۱-۶ آینده صنایع کوچک و متوسط
36	۲-۲-۲ مدیریت استراتژیک
36	۲-۲-۲-۱ ماهیت تفکر استراتژیک
۳۹	۲-۲-۲-۲ فرایند تصمیم‌گیری استراتژیک در شرکت‌های کوچک و متوسط
41	۲-۲-۲-۳ تعاریف استراتژی
42	۲-۲-۲-۴ سطوح استراتژی
44	۲-۲-۲-۵ ماهیت و ارزش مدیریت استراتژیک
44	۲-۲-۲-۵-۱ مفهوم مدیریت استراتژیک
46	۲-۲-۲-۵-۲ سیر تکاملی مدیریت استراتژیک
۴۹	۲-۲-۲-۶ استراتژی و صنایع کوچک و متوسط
50	۲-۲-۲-۶-۱ استراتژی و ساختار سازمانی در شرکت‌های کوچک
51	۲-۲-۲-۷ مدیریت استراتژیک در شرکت‌های کوچک
۵۲	۲-۲-۲-۷-۱ رسمیت در فرایند مدیریت استراتژیک
54	۲-۲-۲-۷-۲ فرایند مدیریت استراتژیک در صنایع کوچک و متوسط
۶۳	۲-۲-۳ صنعت و بررسی وضعیت رقابت
۶۳	۲-۲-۳-۱ شاخص رقابت پذیری صنعتی
۶۵	۲-۲-۳-۲ تحلیل نیروهای رقابت صنعت
67	۲-۲-۳-۲-۱ موانع ورود برای تازه‌واردان
۶۸	۲-۲-۳-۲-۲ شدت رقابت در بین رقبای موجود
68	۲-۲-۳-۲-۳ تهدید کالاهای جانشین
69	۲-۲-۳-۲-۴ توان چانه زنی خریداران
69	۲-۲-۳-۲-۵ توان چانه زنی تامین کنندگان
71	۲-۲-۴ مدل نظری تحقیق

فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق

72	۳-۱ مقدمه
72	۳-۲ روش تحقیق
73	۳-۲-۱ طبقه‌بندی تحقیق بر مبنای هدف
73	۳-۲-۲ طبقه‌بندی تحقیق بر مبنای روش

75.....	۳-۲-۳ طبقه‌بندی تحقیق بر مبنای نوع داده‌ها.....
76.....	۳-۳ جامعه آماری.....
76.....	۳-۴ روش نمونه‌گیری.....
77.....	۳-۵ تعیین حجم نمونه.....
79.....	۳-۶ ابزار سنجش.....
79.....	۳-۶-۱ روایی پرسشنامه.....
79.....	۳-۶-۲ اعتبار.....
81.....	۳-۶-۳ چگونگی تخصیص سوالات به متغیرها در پرسشنامه.....
81.....	۳-۷ مقیاس مورد مطالعه.....
82.....	۳-۸ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
82.....	۳-۸-۱ آزمون کولموگروف اسمیرنوف.....
83.....	۳-۸-۲ آزمون همبستگی پیرسون.....
84.....	۳-۸-۲-۱ نمودار پراکنش.....
84.....	۳-۸-۳ تحلیل عاملی.....
85.....	۳-۸-۴ رگرسیون.....
86.....	۳-۸-۴-۱ روش حداقل توان‌های دوم.....
86.....	۳-۹ روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها.....
فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌های آماری	
88.....	۴-۱ مقدمه.....
89.....	۴-۲ آمار توصیفی.....
89.....	۴-۲-۱ آمار توصیفی مربوط به پاسخ‌دهندگان.....
89.....	۴-۲-۱-۱ بررسی جنسیت پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه.....
90.....	۴-۲-۱-۲ بررسی سن پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه.....
91.....	۴-۲-۱-۳ بررسی میزان تحصیلات پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه.....
92.....	۴-۲-۱-۴ بررسی میزان تجربه پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه.....
93.....	۴-۲-۱-۵ بررسی سمت سازمانی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه.....
94.....	۴-۲-۲ آمار توصیفی مربوط به شرکت‌ها.....
94.....	۴-۲-۲-۱ بررسی مدت زمان شروع به کار شرکت‌ها.....
95.....	۴-۲-۲-۲ بررسی تعداد کارکنان در شرکت‌ها.....
98.....	۴-۳ آمار استنباطی.....

98.....	۴-۳-۱ وزنهای عددی نیروهای رقابت پورتر به تفکیک صنعت
101.....	۴-۳-۲ آزمون کولموگروف اسمیرنوف
107.....	۴-۳-۳ بررسی آزمونهای همبستگی و تحلیل رگرسیون
107.....	۴-۳-۳-۱ ضریب همبستگی پیرسون بین نیروهای رقابت صنعت و توجه به تحلیل محیط خارجی و داخلی
109.....	۴-۳-۳-۲ تحلیل رگرسیون نیروهای رقابت صنعت و توجه به تحلیل محیط خارجی و داخلی
122.....	۴-۳-۳-۳ ضریب همبستگی پیرسون بین نیروهای رقابت صنعت و توجه به تدوین استراتژی
124.....	۴-۳-۳-۴ تحلیل رگرسیون نیروهای رقابت صنعت و توجه به تدوین استراتژی
132.....	۴-۳-۳-۵ ضریب همبستگی پیرسون بین نیروهای رقابت صنعت و توجه به اجرای استراتژی
133.....	۴-۳-۳-۶ تحلیل رگرسیون نیروهای رقابت صنعت و توجه به اجرای استراتژی
136.....	۴-۳-۳-۷ ضریب همبستگی پیرسون بین نیروهای رقابت صنعت و توجه به کنترل‌های استراتژیک
137.....	۴-۳-۳-۸ تحلیل رگرسیون نیروهای رقابت صنعت و توجه به کنترل‌های استراتژیک
139.....	۴-۳-۳-۹ ضریب همبستگی پیرسون بین نیروهای رقابت صنعت و فرایند مدیریت استراتژیک
141.....	۴-۳-۳-۱۰ تحلیل رگرسیون نیروهای رقابت صنعت و فرایند مدیریت استراتژیک

فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات

144.....	۵-۱ مقدمه
146.....	۵-۲ یافته‌های تحقیق
152.....	۵-۳ پیشنهادات
152.....	۵-۳-۱ پیشنهادات تحقیق
۱۵۴.....	۵-۳-۳ پیشنهاد برای تحقیقات آتی
154.....	۵-۴ مشکلات و محدودیت‌های تحقیق
156.....	منابع

ضمایم و پیوست‌ها

پیوست شماره ۱: پرسشنامه

پیوست شماره ۲: معرفی شهرک‌های صنعتی

پیوست شماره ۳: وضعیت صنایع

پیوست شماره ۴: آمار توصیفی مربوط به سوالات پرسشنامه

پیوست شماره ۵: جداول مربوط به ضرایب همبستگی و تحلیل رگرسیون-خروجی spss

فهرست اشکال، نمودارها و جداول

اشکال

- شکل ۱-۱: مدل نظری تحقیق..... 10
- شکل ۲-۱: مدل فرایند تصمیم‌گیری استراتژیک در شرکت‌های کوچک و متوسط..... 40
- شکل ۲-۲: سطوح استراتژی..... 43
- شکل ۲-۳: سیر تکامل تئوری‌های مدیریت استراتژیک..... 48
- شکل ۲-۴: مدل پویایی مدیریت استراتژیک در صنایع کوچک و متوسط..... 55
- شکل ۲-۵: محیط خارج و داخل شرکت‌ها..... 56
- شکل ۲-۶: نیروهای پیش‌برنده در صنعت - پنج نیروی پورتر..... 66
- شکل ۲-۷: نمایی کلی از مدل نظری و فرضیات تحقیق..... 71
- شکل ۳-۱: انواع مدل‌های غیرخطی موجود در نرم‌افزار SPSS..... 85
- شکل ۵-۱: نمایی از نتایج فرضیات تحقیق روی مدل تحقیق..... ۱۵۳

جداول

- جدول ۱-۲: تحقیقات انجام شده به ترتیب قدمت در حوزه کسب و کارهای کوچک در طی ۲۵ سال 15
- جدول ۲-۲: تحقیقات انجام شده در خصوص شرکت‌های کوچک و متوسط و مباحث استراتژیک 19
- جدول ۲-۳: تعریف اتحادیه اروپا از صنایع کوچک و متوسط 21
- جدول ۲-۴: شرکت‌های کوچک و متوسط نوعی در مقابل شرکت‌های کوچک و متوسط کارآفرین 24
- جدول ۲-۵: اطلاعات مورد نیاز شرکت‌های کوچک و متوسط و قابلیت دسترسی به آنها 32
- جدول ۲-۶: خلاصه‌ای از الگوهای تصمیم‌گیری استراتژیک 39
- جدول ۲-۷: مقایسه مکتب عقلایی و مکتب شهودی در تدوین استراتژی 59
- جدول ۳-۱: ترکیب بنگاه‌های صنعتی مستقر در شهرک‌های صنعتی، در سال ۱۳۸۱ 77
- جدول ۳-۲: تعداد شرکت‌های فعال در شهرک‌های موجود در چارچوب جامعه آماری 77
- جدول ۳-۳: تعداد شرکت‌های فعال در شهرک‌های نمونه 78
- جدول ۳-۴: مقدار محاسبه شده آلفای کرونباخ 80
- جدول ۳-۵: چگونگی تخصیص سوالات به متغیرها 81
- جدول ۴-۱: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس جنسیت 89
- جدول ۴-۲: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس سن 90
- جدول ۴-۳: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس میزان تحصیلات 91
- جدول ۴-۴: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس میزان تجربه 92
- جدول ۴-۵: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس سمت سازمانی ۹۳
- جدول ۴-۶: توزیع فراوانی شرکت‌ها بر اساس مدت زمان شروع به کار 94
- جدول ۴-۷: توزیع فراوانی شرکت‌ها بر اساس تعداد کارکنان 95
- جدول ۴-۸: توزیع فراوانی شرکت‌ها بر اساس تعداد کارکنان در صنعت مواد غذایی 96
- جدول ۴-۹: توزیع فراوانی شرکت‌ها بر اساس تعداد کارکنان در صنعت فلزات 96
- جدول ۴-۱۰: توزیع فراوانی شرکت‌ها بر اساس تعداد کارکنان در صنعت شیمیایی 96
- جدول ۴-۱۱: میانگین کل و اجزای تشکیل دهنده نیروهای رقابتی در صنعت مواد غذایی 98
- جدول ۴-۱۲: وزن‌های نیروهای رقابتی در صنعت مواد غذایی 98
- جدول ۴-۱۳: میانگین کل و اجزای تشکیل دهنده نیروهای رقابتی در صنعت فلزات 99
- جدول ۴-۱۴: وزن‌های نیروهای رقابتی در صنعت فلزات 99
- جدول ۴-۱۵: میانگین کل و اجزای تشکیل دهنده نیروهای رقابتی در صنعت شیمیایی 100
- جدول ۴-۱۶: وزن‌های نیروهای رقابتی در صنعت شیمیایی 100

جدول ۱۷-۴: اولویت‌بندی نیروهای رقابت با توجه به وزن‌های بدست آمده	101
جدول ۱۸-۴: نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای مشاهدات صنعت مواد غذایی	102
جدول ۱۹-۴: نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای مشاهدات صنعت فلزات	104
جدول ۲۰-۴: نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای مشاهدات صنعت شیمیایی	105
جدول ۲۱-۴: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به تحلیل محیط(خارجی-داخلی) به تفکیک صنعت	108
جدول ۲۲-۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر تحلیل محیط خارجی	109
جدول ۲۳-۴: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر تحلیل محیط خارجی	109
جدول ۲۴-۴: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر تحلیل محیط خارجی	109
جدول ۲۵-۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر تحلیل محیط داخلی	110
جدول ۲۶-۴: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر تحلیل محیط داخلی	111
جدول ۲۷-۴: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر تحلیل محیط داخلی	111
جدول ۲۸-۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی بر توجه به تحلیل محیط خارجی	۱۱۲
جدول ۲۹-۴: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی بر توجه به تحلیل محیط خارجی	۱۱۲
جدول ۳۰-۴: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی بر توجه به تحلیل محیط خارجی	۱۱۲
جدول ۳۱-۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تحلیل محیط خارجی	۱۱۴
جدول ۳۲-۴: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تحلیل محیط خارجی	۱۱۴
جدول ۳۳-۴: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تحلیل محیط خارجی	۱۱۴
جدول ۳۴-۳: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تحلیل محیط داخلی	۱۱۶
جدول ۳۵-۳: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تحلیل محیط داخلی	۱۱۶
جدول ۳۶-۴: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تحلیل محیط داخلی	۱۱۶
جدول ۳۷-۴: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به تحلیل محیط	118
جدول ۳۸-۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تحلیل محیط خارجی	119
جدول ۳۹-۴: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تحلیل محیط خارجی	119
جدول ۴۰-۴: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تحلیل محیط خارجی	119
جدول ۴۱-۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تحلیل محیط داخلی	120
جدول ۴۲-۴: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تحلیل محیط داخلی	121
جدول ۴۳-۴: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تحلیل محیط داخلی	121
جدول ۴۴-۴: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به تدوین استراتژی به تفکیک صنعت	122
جدول ۴۵-۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی بر توجه به تدوین استراتژی	۱۲۴
جدول ۴۶-۴: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی بر توجه به تدوین استراتژی	۱۲۴

جدول ۴-۴۷: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۴
جدول ۴-۴۸: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۵
جدول ۴-۴۹: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۶
جدول ۴-۵۰: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۶
جدول ۴-۵۱: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۷
جدول ۴-۵۲: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۷
جدول ۴-۵۳: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۸
جدول ۴-۵۴: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به تدوین استراتژی.....	۱۲۹
جدول ۴-۵۵: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۳۰
جدول ۴-۵۶: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۳۰
جدول ۴-۵۷: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر توجه به تدوین استراتژی.....	۱۳۰
جدول ۴-۵۸: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به اجرای استراتژی به تفکیک صنعت.....	۱۳۲
جدول ۴-۵۹: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به اجرای استراتژی.....	۱۳۳
جدول ۴-۶۰: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به اجرای استراتژی.....	۱۳۳
جدول ۴-۶۱: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به اجرای استراتژی.....	۱۳۳
جدول ۴-۶۲: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به اجرای استراتژی.....	۱۳۵
جدول ۴-۶۳: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به کنترل‌های استراتژیک به تفکیک صنعت.....	۱۳۶
جدول ۴-۶۴: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به کنترل اجرای استراتژی.....	۱۳۷
جدول ۴-۶۵: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به کنترل اجرای استراتژی.....	۱۳۷
جدول ۴-۶۶: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت شیمیایی بر توجه به کنترل اجرای استراتژی.....	۱۳۷
جدول ۴-۶۷: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به کنترل‌های استراتژیک.....	۱۳۸
جدول ۴-۶۸: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت هر صنعت و توجه به فرایند مدیریت استراتژیک به تفکیک صنعت.....	۱۳۹
جدول ۴-۶۹: آنالیز واریانس تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر توجه به فرایند مدیریت استراتژیک.....	۱۴۱
جدول ۴-۷۰: ضریب تعیین مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر توجه به فرایند مدیریت استراتژیک.....	۱۴۱
جدول ۴-۷۱: ضرایب مدل رگرسیونی تاثیر نیروهای رقابت صنعت فلزات بر توجه به فرایند مدیریت استراتژیک.....	۱۴۱
جدول ۴-۷۲: نتایج آزمون همبستگی میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به فرایند مدیریت استراتژیک.....	۱۴۳
جدول ۵-۱: نوع ارتباط میان نیروهای رقابت صنعت و توجه به فرایند مدیریت استراتژیک.....	۱۴۸
جدول ۵-۲: ضرایب تعیین رگرسیونی مربوط به تاثیر نیروهای رقابت صنعت بر اجزای فرایند مدیریت استراتژیک.....	۱۴۹
جدول ۵-۳: نوع ارتباط میان نیروهای رقابت صنایع و فرایند مدیریت استراتژیک.....	۱۵۰

نمودارها

- نمودار ۱-۴: مشاهدات مربوط به جنسیت پاسخ‌دهندگان 89
- نمودار ۲-۴: مشاهدات مربوط به سن پاسخ‌دهندگان 90
- نمودار ۳-۴: مشاهدات مربوط به میزان تحصیلات پاسخ‌دهندگان 91
- نمودار ۴-۴: مشاهدات مربوط به میزان تجربه پاسخ‌دهندگان 92
- نمودار ۵-۴: مشاهدات مربوط به سمت سازمانی پاسخ‌دهندگان 93
- نمودار ۶-۴: مشاهدات مربوط به مدت زمان شروع به کار شرکت‌ها 94
- نمودار ۷-۴: مشاهدات مربوط به تعداد کارکنان شرکت‌های مورد بررسی 95
- نمودار ۸-۴: مشاهدات مربوط به تعداد کارکنان به تفکیک سه صنعت مورد بررسی 97
- نمودار ۹-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تحلیل محیط خارجی در صنعت مواد غذایی 102
- نمودار ۱۰-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تحلیل محیط داخلی در صنعت مواد غذایی ۱۰۲
- نمودار ۱۱-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تدوین استراتژی در صنعت مواد غذایی ۱۰۳
- نمودار ۱۲-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به اجرای استراتژی در صنعت مواد غذایی ۱۰۳
- نمودار ۱۳-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به کنترل تغییرات محیطی در صنعت مواد غذایی ۱۰۳
- نمودار ۱۴-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به کنترل اجرای استراتژی در صنعت مواد غذایی ۱۰۳
- نمودار ۱۵-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تحلیل محیط خارجی در صنعت فلزات ۱۰۴
- نمودار ۱۶-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تحلیل محیط داخلی در صنعت فلزات ۱۰۴
- نمودار ۱۷-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تدوین استراتژی در صنعت فلزات ۱۰۴
- نمودار ۱۸-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به اجرای استراتژی در صنعت فلزات ۱۰۴
- نمودار ۱۹-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به کنترل تغییرات محیطی در صنعت فلزات ۱۰۵
- نمودار ۲۰-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به کنترل اجرای استراتژی در صنعت فلزات ۱۰۵
- نمودار ۲۱-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تحلیل محیط خارجی در صنعت شیمیایی ۱۰۶
- نمودار ۲۲-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تحلیل محیط داخلی در صنعت شیمیایی ۱۰۶
- نمودار ۲۳-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به تدوین استراتژی در صنعت شیمیایی ۱۰۶
- نمودار ۲۴-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به اجرای استراتژی در صنعت شیمیایی ۱۰۶
- نمودار ۲۵-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به کنترل تغییرات محیطی در صنعت شیمیایی ۱۰۶
- نمودار ۲۶-۴: Q-Q plot برای نرمال بودن مشاهدات توجه به کنترل اجرای استراتژی در صنعت شیمیایی ۱۰۶
- نمودار ۲۷-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به تحلیل محیط خارجی ۱۰۸

- نمودار ۲۸-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به تحلیل محیط داخلی ۱۰۸
- نمودار ۲۹-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به تحلیل محیط خارجی ۱۱۰
- نمودار ۳۰-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به تحلیل محیط داخلی ۱۱۱
- نمودار ۳۱-۴: برازش منحنی رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی و توجه به تحلیل محیط خارجی ۱۱۳
- نمودار ۳۲-۴: برازش منحنی رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت شیمیایی و توجه به تحلیل محیط خارجی ۱۱۵
- نمودار ۳۳-۴: برازش منحنی رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت شیمیایی و توجه به تحلیل محیط داخلی ۱۱۷
- نمودار ۳۴-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت و توجه به تحلیل محیط خارجی 118
- نمودار ۳۵-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت و توجه به تحلیل محیط خارجی 120
- نمودار ۳۶-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت و توجه به تحلیل محیط داخلی ۱۲۱
- نمودار ۳۷-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی و توجه به تدوین استراتژی 123
- نمودار ۳۸-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به تدوین استراتژی 123
- نمودار ۳۹-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت شیمیایی و توجه به تدوین استراتژی 123
- نمودار ۴۰-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی و توجه به تدوین استراتژی 125
- نمودار ۴۱-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به تدوین استراتژی 127
- نمودار ۴۲-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت شیمیایی و توجه به تدوین استراتژی 128
- نمودار ۴۳-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت و توجه به تدوین استراتژی 129
- نمودار ۴۴-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت و توجه به تدوین استراتژی 131
- نمودار ۴۵-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت شیمیایی و توجه به اجرای استراتژی ۱۳۲
- نمودار ۴۶-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت شیمیایی و توجه به اجرای استراتژی ۱۳۴
- نمودار ۴۷-۴: برازش منحنی رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت مواد غذایی و کنترل بر تغییرات محیطی ۱۳۸
- نمودار ۴۸-۴: نمودار پراکنش بین نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به فرایند مدیریت استراتژیک ۱۴۰
- نمودار ۴۹-۴: برازش خط رگرسیونی نیروهای رقابت صنعت فلزات و توجه به فرایند مدیریت استراتژیک 142

فصل اول

کلیات تحقیق

بر اساس تجارب بسیاری از کشورها شرکتهای کوچک و متوسط^۱ می‌توانند پایه اساسی توسعه اقتصادی و منطقه‌ای باشند و زمینه را برای بسیج منابع کشور فراهم سازند که نتیجه آن افزایش درآمد و ایجاد اشتغال در سطوح ملی و منطقه‌ای است، همچنین شرکتهای کوچک و متوسط نقش مهمی در ریشه‌کنی فقر و کمک به اقشار آسیب‌پذیر از قبیل جوانان و زنان ایفا می‌کنند که اغلب در حاشیه جامعه قرار دارند.

این شرکتهای می‌توانند نقش مهمی در جذب نیروی کار مازاد که ناشی از فعالیتهای خصوصی‌سازی است، داشته باشند. توسعه این شرکتها، مردم‌سالاری و جامعه مدنی را تقویت کرده و کارآفرینان را به مشارکت در فعالیتهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشور تشویق می‌کند و بالاخره اینکه شرکتهای کوچک و متوسط منعطف و نوآور هستند و با توجه به اینکه در بسیاری از بخش‌ها صنایع کوچک و متوسط مزیت‌های نسبی قابل ملاحظه‌ای نسبت به صنایع بزرگ دارند این امر آنها را قادر می‌سازد سریع‌تر و کارآتر نسبت به تغییرات و تحولات فزاینده جهانی عکس‌العمل نشان دهند.

دنیای کسب‌وکار در قرن بیست‌ویکم با مجموعه جدیدی از اولویت‌ها از قبیل افزایش جهانی‌سازی رقابت و تکنولوژی و اطلاعات جدید مواجه است. این توسعه‌ها ماهیت کسب‌وکار و رقابت را به طرق مختلفی تغییر می‌دهد. صاحب‌نظران در حوزه استراتژی تعاریف مختلفی از استراتژی تجاری ارائه کرده‌اند. استراتژی اساس مدیریت در هماهنگی همه اجزای لازم برای به حرکت درآوردن سازمان در پاسخ به رقابت در محیط عملیاتی آن است. مدیریت استراتژیک در کسب‌وکارهای کوچک و متوسط به عنوان مفهوم جدیدی در حوزه مدیریت استراتژیک ظاهر شده است. مدیریت استراتژیک یک رویکرد نظام‌مند برای اداره کردن تغییرات استراتژیک است. داشتن رویکرد استراتژیک به کسب‌وکارهای کوچک کمک می‌کند تا شایستگی‌های خود را در محیط متلاطم افزایش دهند.

اگر چه محیط مربوط خیلی گسترده است و عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و... را دربرمی‌گیرد، اما جنبه‌های کلیدی محیط شرکت، صنعت یا صناعی است که شرکت در آنها رقابت می‌کند. ساختار صنعت و نیروهای رقابت موجود در هر صنعت نقش عمده‌ای در تعیین قواعد رقابت و استراتژی‌هایی که به طور بالقوه در دسترس شرکت قرار دارند ایفا می‌کند. ماهیت رقابت در یک صنعت به پنج عامل (نیرو) اساسی رقابتی بستگی دارد. تعیین ماهیت رقابت در هر صنعت با تحلیل این پنج عامل (نیرو) شرکت را قادر می‌سازد تا پیچیدگی‌های محیط صنعت را شناخته و نوآوری‌های استراتژیکی را که ممکن است بر سودآوری صنعت تاثیرگذار باشند را تعیین کند.

این تحقیق در پنج فصل شامل فصل اول کلیات، فصل دوم مروری بر ادبیات نظری، فصل سوم روش‌شناسی تحقیق، فصل چهارم تجزیه و تحلیل داده‌ها و فصل پنجم نتیجه‌گیری و پیشنهادات، به بررسی تاثیر نیروهای رقابت مختلف صنایع و ماهیت رقابتی این نیروها بر فرآیند مدیریت استراتژیک در شرکتهای کوچک و متوسط می‌پردازد.

^۱ - SMEs